

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה נח.

עין משפט
נר מצוה

עב א מיי פ"ב מהל
מאלות אסורות
הלכה א סגג לאוין קמח
טו"ע י"ד פ"י קבד סעיף
י"ב
עב ב מיי שם הלכה טו
טו"ע שם סעיף לא:
עב ג מיי שם הלכה
טו"ע שם סעיף י"ב:

איקלע רב הונא בריה דר"נ למהווא. פירוש האי עובדא הוה
צמר דהחזירו אביי ע"י תשובות שהשיב לו ולהכי קאמר
כי אמרי (א) לצר מדמי דההוא חמרלא והיינו לצמר דלהדריה אביי
אבל הוא המיר הכל ומחמת כסופא הוא דקאמר הכי וכן ודאי לרין
לפרש לפי גירסא זו דאי סלקא דעתך

איקלע רב הונא בריה דר"נ למהווא. לאחר זמן אחר שמור זו
שהחזירו אביי ע"י תשובות שהשיב לו כדאמרין לקמן אקפן נחמני
שמעתתא ומתני' ומחוחא הוא מקומו של רבא: **טרוק גלי.** סגור
הלפת שמתיירא מרב הונא שלא יקפחנו בהלכות על דברי מחלוקתם:
על רב הונא לגביה ובעי מיניה כי

האי גוונא (ב) שיכשך עובד כוכבים
זיינו של ישראל שלא צנונת ניסוך
לעבודת כוכבים מאי: א"ל אסור
אף צנהא. שחור זו: והאמר
הוא דאמר כו'. דקא שרית לזבוגי
לעובדי כוכבים: **דמי דההוא חמרלא.**
דהוה דבולא מי אמרין מודיעא ציה
לרין להוליך דמיו לים המלח ודמי
שאר היין שצנצית מותר. ומשום
כסופא קאמר הכי אכל איהו כוליה
שרי: **איהו לפומבדיתא.** האי
מעשה הוה מקמי הך דאיקלע רב
הונא למהווא: **אקפן נחמני.** הקיפני
אביי בשמועות של אמוראים ובמשניות
לחלוק עלי ולאסור כל יין החצית:
והוה עובדא צנציתא ואסר ר' יוחנן.
ה"ג אמרי ליה לפי שאינו בני תורה.
הא דאסר שמחאל וכי יוחנן לבני
טבריא והרדעי לאו משום דאסור
אלא אחמורי אחמירו עלייהו לפי
שאינו בני תורה: **ואמר לי.** אביי
טבריא והרדעי כו' נחמני: **אגרדמיס.**
אדם הממונה לשמור המדות צנצית
המלך שלא יסקרו בהם וטועם היין
ונעשה סקור צניהם. אגרדמיס
גרסינן צנצית. בתורת ההיטא אמרין
איפת דקד והין דקד יהיה לכס' מנה
לך אגרדמיס על ככה: **שקדח צניקת.**
שקדח את מגופת החצית צניקת
והעלה את היין דרך המינקת והוא
קנה חלול המוילא ומעלה היין עד
פיו וטועמו: או טעם מן הכוס

איקלע רב הונא בריה דר"נ למהווא א"ל
רבא לרב אליקים שמעיה טרוק טרוק גלי
דלא (א) ניתו אינשי דניטרוד על לגביה א"ל
כי האי גוונא מאי א"ל יאסור אפילו בהנאה
והא מר הוא דאמר שייכשך אין עושה יין
נכך אימר דאמרי אנא לבר מדרביה דההוא
חמרא דמי דההוא חמרא מי אמרי אמר
רבא כי אתאי לפומבדיתא אקפן נחמני
שמעתתא ומתניתא דאסיר שמעתתא דההוא
עובדא דהוה בנהרדעא ואסר שמואל
בטבריא ואסר רבי יוחנן ואמרי ליה לפי
שאינו בני תורה ואמר לי טבריא ונהרדעא
אינו בני תורה דמהווא בני תורה מתניתא
אגרדמיס עובד כוכבים שקדח במינקת
והעלה או שטעם מן הכוס והחזירו לחבית
זה היה מעשה יאסרוהו מאי לאו בהנאה
לא בשתייה אי הכי ליתני ימכר כדקתני
סיפא (ב) חרם עובד כוכבים שהושיט ידו
לחבית וכסבור של שמן היא ונמצאת של
יין זה היה מעשה ואמרו ימכר תיובתא
דרבא תיובתא רבי יוחנן בן ארזא ור' יוס' בן
נהוראי הוו יתבו וקא שתו חמרא אתא ההוא
גברא אמרו ליה תא אשקינן לכתר דרמא
לכסא איגלאי מילתא דעובד כוכבים הוא
חד אסר אפי' בהנאה וחד שרי אפי' בשתייה
אמר רבי יהושע בן לוי מאן דאסר שפיר
אסר ומאן דשרי שפיר שרי דאסר
בימר

(א) [מספ"י פ"ח ה"ב,
(ב) [מספ"י שם ממתי
ברשא] (ג) [קדושים סוף
פרשת ט] (ד) [ויקרא טו,
(ה) [שבת סג] וחס נסמן,
(ו) [דרכ"ג ורנן ולמתי,
אגרדמיס כ"ג מהר"ם,

הגרות הב"ח
(א) גמ' טרוק גלי דלא
ליתי אינשי וליטרוד על
לגביה: (ב) רש"י ד"ה על
ו'י' ששיכשך עובד
כוכבים: (ג) תוס' ד"ה
איקלע וכו' כי אמרי אנא
לבר: (ד) בא"ד דקיימא
לן הלכתא: (ה) בא"ד
דמשמע מתוך פי'
כשהחזירו עובד כוכבים
נאסר מטעם: (ו) בא"ד
ורנן ולאגרדמיס
דאימתו רבא מינה וה"ג
בספרי ישנים איקלע
כ"ל ויתעב וה"ג נמחק:
(ז) בא"ד ועל ידי מעשים
שאמרו קו' וכו' בסתם יינס
פסקי לקמן וכו' כדקתני
במסופתא: (ח) בא"ד אף
דמי ההוא חמרלא
כדפרשינו: (ט) ד"ה
שקדח וכו' מגופת החצית
במינקת והעלה:
(י) בא"ד למדדו בקנה.
י"ב לעיל דף ט'
(יא) בא"ד התיבתא כ"ג:
י"ג לקמן דף ט':

זבדא ולטרודן ועוד מי כסופא ליה מילתא לומר טעימי צהדיא
ומחר אני זו הרי צנמה מקומות (א) מלינו שהיה אומר דברים שאמרתי
לפניכם טעות הן בידי ועוד מה שפירש אגרדמיס דמיירי כשהחזירו
עובד כוכבים דאי כשהחזירו ישראל לימא ליה אנא דאמרי כרשב"ג
ומאי הוה משני ליה הא רשב"ג לא שרי דמי יין נכך שבו ואיהו
שרא הכל ועוד מאי הוה מוטיב ליה מההיא דאגרדמיס לישני ליה
שאני התם דהחזירו עובד כוכבים ואילו רבא שרא בהחזירו ישראל
ועוד דמשמע מתוך פירושו (ב) דהחזירו עובד כוכבים ונאסר מטעם
החזרה דחשיבא ליה כמגע ובתוספתא תניא מפני שטיפת יין אסור
ואוסרת בכל שהוא אלמא משמע שהאיסור צא מחמת הטיפה
המשוכשת ואפילו החזירו ישראל נמי אסור לכך פירש ר"י שריה רבא לזבוגי לעובדי כוכבים אפי' לין המשוכשך משום דשכשך גרוע
הוא שלא נתכוון לשכשך לניסוך אללא לשאול אם יש שם יין וכיון שנתעבד נתבטל שם לגמרי והא דאסר רשב"ג צפיק צתרא (קמן ע"ג)
לכל הפחות דמי היין היינו דוקא בסתם יינס דחמרי טפי ואינו נתבטל בתערובתו אבל כאלו זה המשוכשך אין זו כוונת ניסוך ואיפלוג
עליה רב הונא צר חיינא ורב הונא צר ר"נ ואסרי דמדמו ליה להאי יין נכך המשוכשך לפלוגתא (א) דרשב"ג ורבנן (ב) דאגרדמיס
דאיתותב רבא מינה וה"ג בספרי ישנים וה"ג ואיקלע ר"נ למחוחא והוא רבו של רבא והלך רבא אללו לשאול ממנו וא"ל
רבא לרב אליקים שמעיה טרוק גלי אחר שאכנס לפני ר"נ דלא ליתו אינשי וליטרודן פירוש כשאשאל ממנו הלכה זו על לגביה פירוש
נכנס רבא לפני ר"נ א"ל כי האי גוונא פירוש שאירע מעשה ליד מאי א"ל אסור בהנאה פירוש על יין המשוכשך השיב לו ואליבא דדברי
הכל א"ל והאמר הוא דאמר וכו' שכשור עושה יין נכך פ"י כשאירע מעשה כזה לידך היית אומר שאין שכשור עושה יין נכך ליאסר
בהנאה ועל (א) מעשים שאמרת כך הוריתי א"ל כי אמרי אנא לצר מדמי היין המשוכשך דמי דההוא חמרלא מי אמרי כי אתאי לפומבדיתא
כו' ואסר שמחאל צנציתא ואסר ר' יוחנן פירוש מעשה כזה צא לפנייה ואסרו היין המשוכשך אבל ודאי השאר לא אסרו להפילו בסתם
יינס פסקינן לקמן כרשב"ג דאמר ימכר חוץ מדמי יין נכך שבו ואיתותב רבא מההיא דאגרדמיס מאי לאו בהנאה כו' דנאסר
כל היין מטעם תערובת דקתני בתוספתא (פרק ח) אגרדמיס עובד כוכבים טעם מן הכוס והחזירו לחצית קדח צניקת ונפלה ממנה טיפה
כל שהוא אסור שמעיה טרוק גלי אסור ואוסרת בכל שהוא והיינו כדאסר ר' יוחנן כל התערובות ומדרבנן נשמע לרשב"ג דאסר מיהא דמי
דההוא חמרלא וקשיא לרבא שהמיר אף דמי (ב) חמרלא כדפרשינו: **שקדח** במינקת. פ"י רש"י שקדח מגופת החצית (ג) והעלה היין
דרך המינקת והוא קנה חלול שמוץ ומעלה זו היין עד פיו וקשיא דלמה לי העלה אפי' בלא העלה נמי ליתסר בהנאה כיון שנגע דלא
דמי האי כלל (ד) למדדו בקנה דהתם לא נתכוון לשכשך כלל אבל הכא שנתכוון לשתייה ליתסר בהנאה ועוד היכי סלקא דעתיה דרבא
לאוקומה בשמיה א"ל ל"ל העלה אפי' בלא העלה נמי יאסר בשמיה אם לכל הפחות תדמיה למדדו בקנה דמתני' ודוחק הוא להעמיד
(ה) הצרייתא כר"ש שאין הלכה כמותו ונראה פ"י רשב"ג שם רש"י שמינקת הוא קנה חלול שמיניח צעת הצביר וראשה חוץ
לחצית וכשהיין תוסס ועולה דרך הנקב אינו נופל לקרקע ולאחר שגמר תסיסתו אין נוטלין אותו אללא משוין אותו לחצית וסותמין פי
החצית ופי המינקת וכשרואה לפתוח קודחין צניקת ומוץ ומעלה היין מיהא אם נפשך נוטה להעמיד פירוש רש"י נאמר שכן דרך כשקדח
שלא נגע הקנה ביין אללא כשרואה להעלות היין מלדל החצית עד שיגיע היין צניקת ולכך לרין העלה:

והחזירו עובד כוכבים חצית: מאי לאו צנהא. ואע"ג דשלא
צנונת ניסוך הוה האי מגע. ולא יתכן לומר והחזירו ישראל חצית
ומיהו תיובתיה האי דקאסר ליה לכולה חצית משום האי דאירע
ציה דל"כ אמאי הוה תיובתא לימא ליה אנא דאמרי כרשב"ג
דאמר לקמן (ע"ג). ימכר כולו חוץ מדמי יין נכך שבו דקיימא לן [שם] הלכתא
כוותיה: **ווליני ימכר.** כי היכי דקתני סיפא: **חרם.** משוגע
זבעל מריבות וממהרה לעשות שלא צנונת: **ימכר.** דהואיל
דקצר של שמן היה ליכא למיגור שמה נתכוין לנסך אבל קדח
צניקת יודע דין הוא חיישין שמה ניסך לעבודת כוכבים:
מימר